

Sygn. akt IV CNP 58/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie ze skargi pozwanych
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w G.
z dnia 8 listopada 2012 r., sygn. akt XVI Ca [...],
w sprawie z powództwa M. W.
przeciwko D. T. i W. T.
o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 marca 2014 r.,

- 1) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanych na rzecz powódki kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu postępowania ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku.**

UZASADNIENIE

Prawomocnym wyrokiem z dnia 8 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił w zasadniczej części apelację pozwanych D. T. i W. T. od wyroku Sądu Rejonowego w G., którym ten Sąd uzgodnił z rzeczywistym stanem prawnym, stan prawny ujawniony w księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w G. dla nieruchomości położonej w G. przy. Ul [...] składającej się z działek o numerach [...]/1 i [...]/2 przez wpisanie w dziale III ograniczonego prawa rzeczowego tj. służebności mieszkania na rzecz powódki M. W. oraz wpisu następującej treści: służebność mieszkania i to całego domu mieszkalnego, stanowiącego samodzielną część domu bliźniaczego od strony wschodniej z prawem korzystania z dojścia do tego domu i ogródka obszaru około 200 m². Apelacja pozwanych została uwzględniona jedynie w odniesieniu do działki [...]/1, która według Sądu nie była w chwili wyrokowania objęta przedmiotową księgą wieczystą. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku przyjął między innymi, że art. 301 § 2 k.c. jest wyjątkiem od zasady, że służebność osobista mieszkania nie jest dziedziczna i wygasa najpóźniej wraz ze śmiercią uprawnionego. Dlatego zapis umowy ustanawiającej służebność mieszkania oznacza, że wolą K. D. ustanawiającej służebność było aby w domu mogli mieszkać na zasadzie służebności poza jej synem, również jej wnuki i prawnuki, których jeszcze na świecie nie było. Poza tym, zdaniem Sądu drugiej instancji pozwani powinni przy nabyciu nieruchomości zapoznać się z treścią służebności i wyjaśnić jej zakres.

Pozwani wniesli o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego podnosząc, iż wyrok ten jest niezgodny z art. 65, 296, 301 § 2 k.c. oraz art. 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece tekst jedn. Dz. U. z 2001 r., Nr 124, poz. 1361 ze zm. – dalej, jako u.k.w.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego orzeczenie niezgodne z prawem – w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. - to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej

wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej (zob. m in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011, IV CNP 14/11, niepubl.). Niezgodność z prawem powodująca powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim wypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. Jeżeli zatem sędzia nie wykracza poza obszar przyznanej mu swobody, pozostaje w zgodzie z własnym sumieniem i prawidłowo dobiera standardy orzecznicze, to działa w ramach porządku prawnego nawet jeśli, wydane orzeczenie – oceniane a posteriori jest obiektywnie niezgodne z prawem (por. wyr. SN 17.5.2006 I CNP 14/04 niepubl.; z dnia 7 lutego 2007 r. III CNP 53/06; niepubl.; z dnia 21.2.2007 I CNP 71/06, niepubl.).

Oceniając w ten sposób orzeczenie Sądu drugiej instancji nie sposób uznać je za sprzeczne i to niewątpliwie z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami art. 301 § 2 k.c. i art. 5 u.k.w. a także z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo że zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Przeciwnie, zaprezentowana w zaskarżonym wyroku wykładnia i zastosowanie art. 296 i 301 § 2 k.c. jest akceptowana w doktrynie prawa cywilnego. Prezentowane jest bowiem i takie stanowisko, że określony w art. 301 § 2 k.c. beneficjent może jeszcze nie istnieć w chwili zawierania umowy o ustanowienie służebności (tak A. Bieranowski w „Służebność mieszkania” s. 162). Z kolei wykładnia art. 5 u.k.w. i odmowa udzielenia ochrony nabywcy nieruchomości jest wynikiem określonych ustaleń faktycznych odwołujących się do wpisów uskuteczniionych w księdze wieczystej w chwili nabycia nieruchomości przez pozwanych i możliwości dowiedzenia się przez nich o zakresie podmiotowym ustanowionej służebności mieszkania. Nie ma również podstaw do uznania, iż przyjęta przez Sąd wykładnia umowy ustanawiającej służebność mieszkania wykracza poza zakres dyskrecjonalnej władzy sędziowskiej i rażąco narusza reguły określone w art. 65 k.c.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania rozstrzygając o kosztach postępowania

na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1, 391 § 1 k.p.c., 398²¹ oraz art. 424¹² k.p.c.

[aw]